

ประกาศกระทรวงพาณิชย์

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการ การจัดให้มีการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า และการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าข้าวฟ่าง*

พ.ศ. ๒๕๔๔

ตามที่ได้มีประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการ การจัดให้มีการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า และการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าข้าวฟ่าง ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๒๕ ไปแล้วนั้น

เพื่อให้การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ การจัดให้มีการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าและการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าข้าวฟ่างมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าออก พ.ศ. ๒๕๐๓ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าออก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยคำแนะนำของคณะกรรมการมาตรฐานสินค้า จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการ การจัดให้มีการตรวจสอบและการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าข้าวฟ่าง ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๒๕

ข้อ ๒ ให้ผู้ทำการค้าขาออกซึ่งสินค้ามาตรฐานข้าวฟ่าง จัดให้มีการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) การจัดให้มีการตรวจสอบแต่ละวันให้กระทำได้ในระหว่างเวลา ๐๘.๓๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๒๒.๓๐ นาฬิกา การจัดให้มีการตรวจสอบนอกเวลาดังกล่าวจะกระทำต่อเมื่อได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากสำนักงานมาตรฐานสินค้า

(๒) สถานที่ที่จัดให้มีการตรวจสอบต้องอยู่ในท้องที่หรือเขตที่สำนักงานมาตรฐานสินค้าได้ประกาศกำหนดให้เป็นท้องที่หรือเขตที่จะจัดให้มีการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าได้

(๓) สถานที่จัดให้มีการตรวจสอบต้องมีแสงสว่างพอเพียงที่จะตรวจสอบมาตรฐานสินค้าได้

(๔) ให้แสดงเครื่องหมายเพื่อให้เห็นว่าสินค้าข้าวฟ่างที่จะจัดให้มีการตรวจสอบนั้นเป็นสินค้าที่ทำหรือมีไว้เพื่อจำหน่ายในทางการค้าขาออก ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด

(๕) สินค้าข้าวฟ่างที่จัดให้มีการตรวจสอบก่อนตรวจปล่อยตามที่ระบุในข้อ ๓ ให้จัดแยกเป็นกองตามชั้นและชนิดของข้าวฟ่าง ถ้าเป็นสินค้าบรรจุกระสอบต้องมีปริมาณกองละไม่เกิน ๒,๐๐๐ เมตริกตัน ถ้าเป็นสินค้าไม่บรรจุกระสอบต้องมีปริมาณกองละไม่เกิน ๘,๐๐๐ เมตริกตัน

* ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไป เล่ม ๑๑๘ ตอนที่ ๗๘ ง วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๔

การจัดให้มีการตรวจสอบก่อนตรวจปล่อยจะกระทำเมื่อเก็บข้าวฟางอยู่ในคลังสินค้า หรือสถานที่เก็บสินค้าเรียบร้อยแล้ว หรือจะกระทำขณะลำเลียงข้าวฟางเข้าเก็บในคลังสินค้า หรือสถานที่เก็บสินค้าก็ได้ แต่ในกรณีที่สภาพของคลังสินค้าหรือสถานที่เก็บสินค้าไม่อำนวยให้ทำการชักตัวอย่างได้ โดยสะดวกหรือทั่วถึง ให้จัดให้มีการตรวจสอบขณะลำเลียงข้าวฟางเข้าเก็บในคลังสินค้าหรือสถานที่เก็บสินค้า

สำหรับกรณีที่ผู้ซื้อ ได้ทำความตกลงกับผู้ทำการค้าขาออกเกี่ยวกับการบรรจุหุ้มห่อ หรือวัสดุที่ใช้ในการบรรจุหุ้มห่อเป็นอย่างอื่น เช่น กระสอบที่ทอด้วยเส้นใยสังเคราะห์หรือถุงพลาสติก หรือถุงเหนียว หรืออย่างอื่นที่จะเกิดความเสียหายเมื่อชักตัวอย่าง จะจัดให้มีการตรวจสอบขึ้นก่อนตรวจปล่อย ในขณะทำการบรรจุ (Supervised Packing) ก็ได้

ข้อ ๓ ให้ผู้มีหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าดำเนินการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าข้าวฟาง แยกเป็น ๒ ขั้นตอน คือ การตรวจสอบก่อนตรวจปล่อย และการตรวจสอบขึ้นตรวจปล่อย และให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้

ก. การตรวจสอบก่อนตรวจปล่อย

(๑) ในกรณีที่เป็นสินค้าบรรจุกระสอบให้ชักตัวอย่างจากกระสอบรอบกอง ไม่น้อยกว่า ๓ ด้าน คือ ด้านบนของกอง ๑ ด้าน กับด้านข้างอีกไม่น้อยกว่า ๒ ด้าน โดยทำการชักตัวอย่างจากกระสอบไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ของจำนวนกระสอบทั้งหมด และชักตัวอย่างจากกระสอบในหลุมด้านบนของกองที่เกิดจากการลำเลียงกระสอบไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑ ของจำนวนกระสอบทั้งหมด ทั้งนี้หลุมดังกล่าวต้องลึกไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของชั้นกระสอบ

ในกรณีที่ไมอาจชักตัวอย่างโดยวิธีการดังกล่าวข้างต้นได้ เนื่องจากวัสดุที่ใช้ในการบรรจุหุ้มห่อเป็นกระสอบที่ทอด้วยเส้นใยสังเคราะห์หรือถุงพลาสติกหรือถุงกระดาษเหนียวหรืออย่างอื่นที่ผู้ซื้อได้ทำความตกลงกับผู้ทำการค้าขาออก ให้ชักตัวอย่างจากกระสอบหรือภาชนะบรรจุที่สุ่มมาจากกองสินค้าไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒ ของจำนวนกระสอบหรือภาชนะบรรจุทั้งหมดด้วยวิธีการเปิดปากถุงหรือผ่าปากกระสอบหรือภาชนะบรรจุสินค้า หรือให้ชักตัวอย่างจากทุกกระสอบหรือภาชนะบรรจุ ในขณะทำการบรรจุ (Supervised Packing) พร้อมทั้งตรวจสอบการบรรจุหุ้มห่อ ตลอดจนวัสดุที่ใช้ในการบรรจุหุ้มห่อ และให้สุ่มสินค้าในขณะทำการบรรจุให้ได้ปริมาณรวมกันไม่น้อยกว่า ๐.๕ กิโลกรัม ทุกกระยะ ๕๐ เมตรกตัน เพื่อตรวจสอบความชื้น และทุกกระยะ ๑๐๐ เมตรกตัน เพื่อตรวจสอบเมล็ดสีอื่น เมล็ดเสีย เมล็ดที่ถูกแมลงทำลาย เมล็ดแตก เมล็ดที่มีเปลือกติดและวัตถุอื่น

(๒) ในกรณีที่เป็นสินค้าไม่บรรจุกระสอบ ให้ชักตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตัวอย่าง จากส่วนที่ลึกลงไปจากผิวกองไม่น้อยกว่า ๑ เมตร รอบ ๆ กองสินค้า แต่ละจุดที่อยู่ข้างเคียงกันมีระยะห่างกันในรัศมีไม่เกิน ๒ เมตร และให้ชักตัวอย่างแต่ละจุดไม่น้อยกว่า ๐.๕ กิโลกรัม

(๑) ในกรณีที่ทำให้มีการชั่งตัวอย่างขณะลำเลียงสินค้าเข้าเก็บในคลังสินค้าหรือที่เก็บสินค้า ให้ชั่งตัวอย่างข้างฟางจากรถบรรทุกทุกคันรถหรือทุก ๆ หน่วยที่มีปริมาณใกล้เคียงกัน โดยให้ชั่งตัวอย่างคันรถหรือหน่วยละไม่น้อยกว่า ๐.๕ กิโลกรัม

(๔) นำตัวอย่างข้างฟางแต่ละกองที่ชั่งได้ตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณีมาคลุกเคล้ากัน ทอนจนเหลือ ๖ ส่วน แต่ละส่วนมีน้ำหนักไม่น้อยกว่า ๑ กิโลกรัม นำตัวอย่างแต่ละส่วนบรรจุลงในถุงหรือภาชนะที่ป้องกันการเปลี่ยนแปลงสภาพของตัวอย่างได้ ผนึกสลากแสดงวัน เดือน ปี และปริมาณสินค้าที่ชั่งตัวอย่างแล้วให้ผู้มีหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าและผู้จัดให้มีการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าหรือผู้แทนที่อยู่ในขณะชั่งตัวอย่างลงลายมือชื่อกำกับไว้ ทำตราประทับปากถุงหรือภาชนะ และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นลงลายมือชื่อกำกับไว้ที่คาบรอยผนึกปากถุงหรือภาชนะอีกครั้งหนึ่ง มอบตัวอย่างดังกล่าวให้ผู้มีหน้าที่รับมอบตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ในกรณีที่สำนักงานมาตรฐานสินค้าเป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบ ให้ทอนและแบ่งตัวอย่างออกเป็น ๔ ส่วน ส่งมอบตัวอย่างดังกล่าวให้แก่ผู้ทำการค้าขาออก ๑ ส่วน และนำส่งสำนักงานมาตรฐานสินค้า ๓ ส่วน

(๕) ประทับ ปิด หรือผูกติด ตรา แผ่นป้ายหรือสลาก แสดงวัน เดือน ปี และปริมาณสินค้ากองที่ชั่งตัวอย่างแล้วทำตราประทับสินค้าข้างฟางที่ได้ชั่งตัวอย่างไว้แล้วนั้นในลักษณะที่สามารถใช้เป็นหลักฐานในการรักษาสินค้านั้นมิให้ถูกเพิ่มเติมสับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงได้

(๖) ในกรณีที่เป็นข้างฟางที่มีการบรรจุหุ้มห่อ ระหว่างการชั่งตัวอย่างให้ตรวจสอบการบรรจุหุ้มห่อและวัตถุที่ใช้ในการบรรจุหุ้มห่อด้วย

ข. การตรวจสอบขั้นตรวจปล่อย

(๑) สินค้าที่จะตรวจสอบขั้นตรวจปล่อยได้ต้องเป็นสินค้าที่ปรากฏผลการตรวจสอบตัวอย่างขั้นก่อนตรวจปล่อยว่าถูกต้องตามมาตรฐานที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด หรือในกรณีที่มีการซื้อขายตามตัวอย่างต้องปรากฏผลการตรวจสอบว่ามีคุณภาพไม่ต่ำกว่าตัวอย่างที่ผู้ซื้อได้ตกลงไว้

(๒) ให้ตรวจสอบการบรรจุหุ้มห่อและวัตถุที่ใช้ในการบรรจุหุ้มห่อ พร้อมทั้งชั่งตัวอย่างข้างฟางไว้ทุกกระสอบ

ในกรณีที่การบรรจุหุ้มห่อหรือวัตถุที่ใช้ในการบรรจุหุ้มห่อไม่อยู่ในสภาพที่จะชั่งตัวอย่างทุกกระสอบหรือทุกภาชนะบรรจุได้ ให้สุ่มทั้งกระสอบหรือภาชนะบรรจุสินค้าที่กำลังตรวจปล่อยเป็นระยะ ๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของจำนวนกระสอบหรือภาชนะบรรจุทั้งหมดในแต่ละคำร้องขอให้ออกใบรับรองมาตรฐานสินค้า และเปิดปากกระสอบหรือภาชนะบรรจุเพื่อชั่งตัวอย่าง

ในกรณีที่เป็นสินค้าไม่มีการบรรจุหุ้มห่อ ให้ตรวจสอบพร้อมทั้งชั่งตัวอย่างทุกคันรถหรือทุกระยะขณะลำเลียงสินค้าข้างฟางในปริมาณที่เท่ากับ ๑ คันรถบรรทุก คันรถละหรือระยะละไม่น้อยกว่า ๐.๕ กิโลกรัม

สำหรับสินค้าในกองที่ได้ดำเนินการตรวจสอบแล้วในขณะที่ทำการบรรจุ (Supervised Packing) ไม่ต้องตรวจสอบและชักตัวอย่างอีก เว้นแต่สินค้าในกองนั้นเก็บไว้นานเกินกว่า ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้ทำตราประทับกองสินค้าไว้ครั้งแรก ให้สุ่มทั้งกระสอบหรือภาชนะบรรจุจากกองสินค้าไม่เกินร้อยละ ๒ ของจำนวนกระสอบหรือภาชนะบรรจุทั้งหมด เพื่อตรวจสอบคุณภาพของสินค้าตามวรรคก่อนอีกครั้งหนึ่ง

(๓) ในระหว่างการตรวจสอบ ให้สุ่มตัวอย่างรวมกันไม่น้อยกว่า ๐.๕ กิโลกรัม จากกอง ณ จุดที่กำลังตรวจปล่อยทุก ๆ ๕๐ เมตรกตัน ที่ขนออกไป แล้วตรวจสอบความชื้น สำหรับเมล็ดสีอื่น เมล็ดเสียบ เมล็ดที่ถูกแมลงทำลาย เมล็ดแตก เมล็ดที่มีเปลือกติด และวัตถุอื่น ให้ตรวจสอบทุก ๆ ๒๐๐ เมตรกตัน ที่ขนออกไป

(๔) ให้ผู้มีหน้าที่ตรวจสอบมาตรฐานสินค้านำเข้าตัวอย่างที่ชักไว้ขณะตรวจสอบตาม (๒) ในลักษณะที่สามารถป้องกันการเพิ่มเติมสับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงได้

(๕) การตรวจสอบน้ำหนัก

ในกรณีที่เป็นสินค้าบรรจุกระสอบ ถ้าชั่งเป็นรายกระสอบให้ชั่งไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ ของจำนวนกระสอบที่จะพึงออกใบรับรองมาตรฐานสินค้าให้ ถ้าชั่งพร้อมทั้งคันรถบรรทุกที่ใช้บรรทุกให้ชั่งไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒ ของจำนวนเที่ยวรถที่ใช้บรรทุกสินค้าข้าวฟ่างที่จะพึงออกใบรับรองมาตรฐานสินค้าให้ทั้งหมด แต่ทั้งนี้สินค้าข้าวฟ่างที่บรรทุกอยู่ในรถแต่ละเที่ยวนั้นต้องมีจำนวนที่เป็นกระสอบเท่ากัน

ในกรณีที่เป็นสินค้าไม่บรรจุกระสอบ ถ้าลำเลียงโดยรถยนต์บรรทุกหรือรถอื่นใดให้ตรวจสอบน้ำหนักโดยสุ่มชั่งพร้อมทั้งรถไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของจำนวนเที่ยวที่ใช้บรรทุกข้าวฟ่างที่จะพึงออกใบรับรองมาตรฐานสินค้าให้ ถ้าไม่อาจตรวจสอบน้ำหนักโดยวิธีดังกล่าวได้หรือเป็นกรณีอื่นให้ทำการตรวจสอบน้ำหนักเต็มจำนวนที่จะพึงออกใบรับรองมาตรฐานสินค้าให้ทั้งหมด

(๖) เมื่อตรวจสอบตามคำร้องขอให้ออกใบรับรองมาตรฐานสินค้าแต่ละคำร้องขอครบถ้วนแล้ว ให้จัดทำตัวอย่างที่ได้ชักไว้ตาม (๒) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการและส่งมอบให้ผู้มีหน้าที่รับมอบดังระบุไว้ใน ก (๔) ในกรณีที่คำร้องขอให้ออกใบรับรองมาตรฐานสินค้ามีปริมาณเกินกว่า ๑,๐๐๐ เมตรกตัน ให้จัดทำตัวอย่างหนึ่งตัวอย่างต่อสินค้า ๑,๐๐๐ เมตรกตัน เศษของ ๑,๐๐๐ เมตรกตัน ตั้งแต่ ๕๐๐ เมตรกตันขึ้นไป ให้ถือเป็น ๑,๐๐๐ เมตรกตัน การออกใบรับรองผลการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าหรือผลการวิเคราะห์ตัวอย่างให้ถือผลเฉลี่ยของผลวิเคราะห์ตัวอย่างทั้งหมดของคำร้องขอนั้นเป็นเกณฑ์

ในกรณีที่ผู้ทำการค้าขายออกซึ่งสินค้ามาตรฐานแจ้งความประสงค์จะขอให้ออกใบรับรองผลการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าหรือผลการวิเคราะห์ตัวอย่างเป็นตอน ๆ ตามปริมาณที่ตรวจสอบเสร็จตามที่แจ้งความประสงค์ไว้ โดยไม่ต้องรอให้การตรวจสอบครบถ้วนตามคำร้องขอให้ออกใบรับรองมาตรฐานสินค้า ให้จัดทำตัวอย่างหนึ่งตัวอย่างต่อสินค้าที่ได้ตรวจสอบแล้วเสร็จตามปริมาณที่แจ้งความประสงค์ไว้ แต่ทั้งนี้ต้องมีปริมาณไม่เกิน ๑,๐๐๐ เมตรกตัน และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๓) ในกรณีที่ต้องบรรจุข้าวฟ่างที่ได้รับการตรวจสอบไปจนถ่าย ณ ท่าเรือ ซึ่งอยู่ห่างไกลจากสถานที่ที่จัดให้มีการตรวจสอบ ให้ทำตราประทับสินค้าที่บรรจุอยู่ในยานพาหนะนั้น ไว้ในลักษณะที่สามารถใช้เป็นหลักฐานในการป้องกันการเพิ่มเติมสับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงไว้จนกว่า จะเริ่มขนถ่าย

(๔) เมื่อสิ้นเวลาการตรวจสอบในแต่ละวันและการจัดให้มีการตรวจสอบนั้น ยังไม่แล้วเสร็จ หรือในกรณีที่การตรวจสอบแล้วเสร็จแต่ยังมีสินค้าที่ได้ชักตัวอย่างเพื่อตรวจสอบขึ้น ตรวจสอบปล่อยกองเหลืออยู่อีก และผู้จัดให้มีการตรวจสอบประสงค์จะจัดให้มีการตรวจสอบขึ้นตรวจสอบปล่อย ซึ่งสินค้าในครั้งต่อไป ให้ทำตราประทับข้าวฟ่างกองที่เหลืออยู่นั้นเพื่อป้องกันการเพิ่มเติมสับเปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลงไว้ด้วย

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๕ วัน นับถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

(ลงชื่อ) อมเรศ สีลาอ่อน

(นายอมเรศ สีลาอ่อน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์